

Mõtteid kooliaasta alguseks

HEIKI HALJASORG, Eesti Kirikute Nõukogu haridustöö projektijuht

 04.09.2019

Kristus on öelnud: „Teie olge siis täiuslikud, nõnda nagu teie taevane Isa on täiuslik!“ (Mt 5:48) Ja püha Paulus on öelnud: „Sest kõik on pattu teinud ja on Jumala aust ilma“ (Rm 3:23).

Me kõik ootame, et lapsed õpiksid ja käituksid hästi, õpetajad oleksid targad ning lastevanemad oleksid sõbralikud. Aga mitte alati ei ole elu ideaalne. Proovitakse ära kõiki loomulikke abinõusid, aga olukord ikkagi ei parane. Võib tekkida isegi lootusetu olukord, kus osalevad lootusetu laps, lootusetu õpetaja ja lootusetu lapsevanem. Mida siis teha? Lugesin viis aastat tagasi ühest raamatust loo Inglismaa ministrist lord Palmerstonist. 1877. aastal külastas ta Põhja-Itaalias Torino salesiaanide ordu kooli. Ta läks klassiruumi, kus oli 500 poissi, nad kõik töötasid vaikselt ja kohal ei olnud ühtegi järelevaatajat. Lord Palmerston oli väga imestunud, et kuidas on võimalik selline vaikimine ja selline kord. Kuidas sellist asja seletada? Maja direktor vastas, et see on katoliiklik saladus. Aga saladusi oleks tore ju teada saada. Ja Palmerston küsis, et mis saladus see on. Maja direktor vastas: „Sagedane piht, sagedane armulaud, vaga osalemine igapäevasel missal.“

Minu meelest on see lugu väga õpetlik ja isegi siis, kui me käime kirikus vaid kord kuus või kord aastas, mitte iga päev. Me ei pea kaotama lootust. Lootust on alati. Ja kui loomulikud abinõud ei aita, siis aitavad meid üleloomulikud abinõud.

Aga õppimine ja kasvatus ei ole ainult kooli asi, vaid oma tähtis roll on ka emal-isal. Näiteks ühe Prantsusmaa armastatuma kuninga Louis IX Püha kasvatamisel oli kodu roll väga suur. Ema õpetas poissi lugema kauni psaltri abil. Ta seadis sisse kindla päevaplaani. Iga päev pidi tulevane noor kuningas tegelema nii õppimise ja kehaliste harjutustega kui palvetamise ja missal käimisega. Nii sai noorest poisist väga hea kuningas, kellel olid vabra rüütli ja vaga ristiinimese omadused. See õilis kuningas pesi valitsejana nii vaeste inimeste jalgu kui ka ehitas *Saint Chapelle*'i ning ostis Pariisi *Notre-Dame*'i katedraali Kristuse okaskrooni reliikvia.

Lugemine on väga tähtis. Näiteks kui jesuiitide ordu rajaja Ignatius Loyola poleks lugenud pühakute elulugusid, siis me oleksime ühe pühaku võrra vaesemad. Samal sajandil elanud Martin Luther tuletab oma raamatus „Saksa rahva kristlikule aadlile“ meile meelde: „Kas ei peaks õigupoolest iga kristlane 9- või 10-aastaselt tundma kogu püha evangeeliumi, milles kätkeb tema nimi ja elu?“

Aga tänapäeval öeldakse, et meil pole lugemiseks ja palvetamiseks aega. Ka siin on abinõud olemas. Mobiilirakendus *Kalender.net* genereerib Eesti suuremate kristlike kirikute Piibli päevalugemised väga mugavalt ning igapäevane pühakirja lugemine on võimalik ette võtta nii kodusel diivanil kui ka bussipeatuses bussi oodates.

Minu väike lasteaias käiv poeg avastas ühe suurepärase mobiilirakenduse *Bible for Kids*, kus Vana Testamendi ja Uue Testamendi lood on tehtud interaktiivseks. See on nüüd olemas ka eesti keeles ning seda võib kasutada ka võõrkeelte õppimiseks. Ka lennujaamas lennukit oodates on parem kätte võtta mõni hea raamat kui ainult ühest toidukohast teise liikuda. Praegusajal räägitakse mõnikord, et rutiin ja kordamine on ajast ja arust. Aga juba Aristoteles rääkis, et õnn tuleb õppimise või harjutamisega – seega ei maksaks harjutamise rolli alahinnata. Ütleb ju ladinakeelne mõtteteteragi: *repetitio est mater studiorum* – kordamine on tarkuse ema. Kui sa loed *Credo*’t, *Pater Noster*’it, *Ave Maria*’t või *Angele Dei*’d mitu korda, siis oskad sa seda ka peast, aga kui ei korda, siis iseenesest see tavaliselt külge ei hakka. Kord kimbutas Seeba kuninganna kuningas Saalomoni mõistuküsimustega. Me ei tea täpselt, millised need mõistatused võisid olla. Aga üks küsimus võis kõlada umbes nii: millest on rohkem kasu kui hõbedast ja rohkem tulu kui kullast ning see on kallim kui pärlid, ja ükski asi, mida sa ihaldad, ei ole sellega võrreldav. Ja Saalomon võis vastata nii: „Õnnis on inimene, kes leiab tarkuse, ja inimene, kes jõuab arusaamisele, sest sellest on rohkem kasu kui hõbedast ja rohkem tulu kui kullast! See on kallim kui pärlid, ja ükski asi, mida sa ihaldad, ei ole sellega võrreldav!“ (Õp 3:13–15)

Soovin meile kõigile jumalikku tarkust, et langetada õigeid otsuseid õigel ajal ja õiges kohas ning et me elu lõpus ei näeks mitte enam „ainult tuhmi kujutist“, vaid Jumalat juba „palgest palgesse“ (1Kr 13:12).

Ilusat kooliaasta algust kõikidele õpilastele, õpetajatele ja lastevanematele!